

Biblioteca ASTRA,
Corpul B

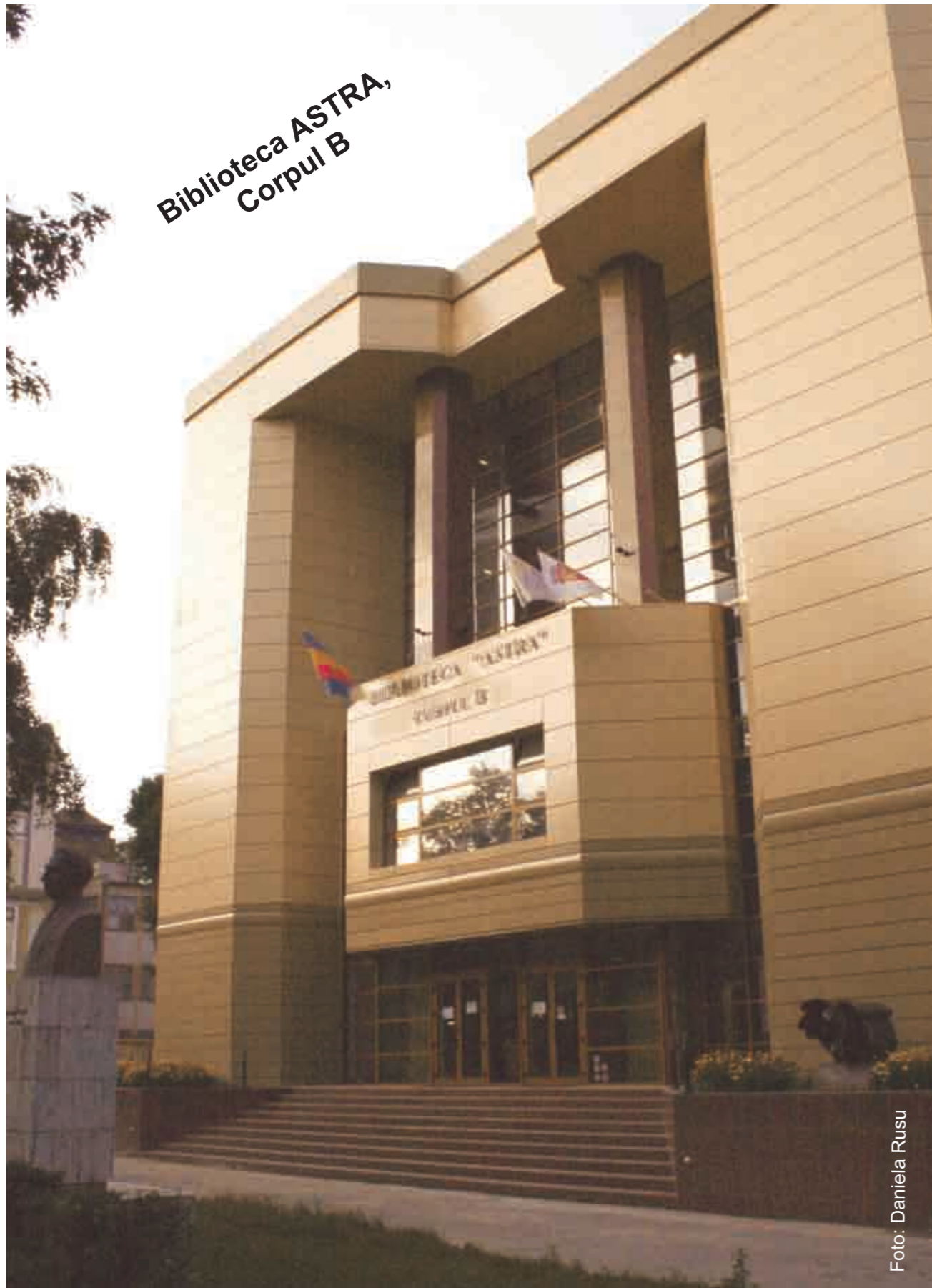
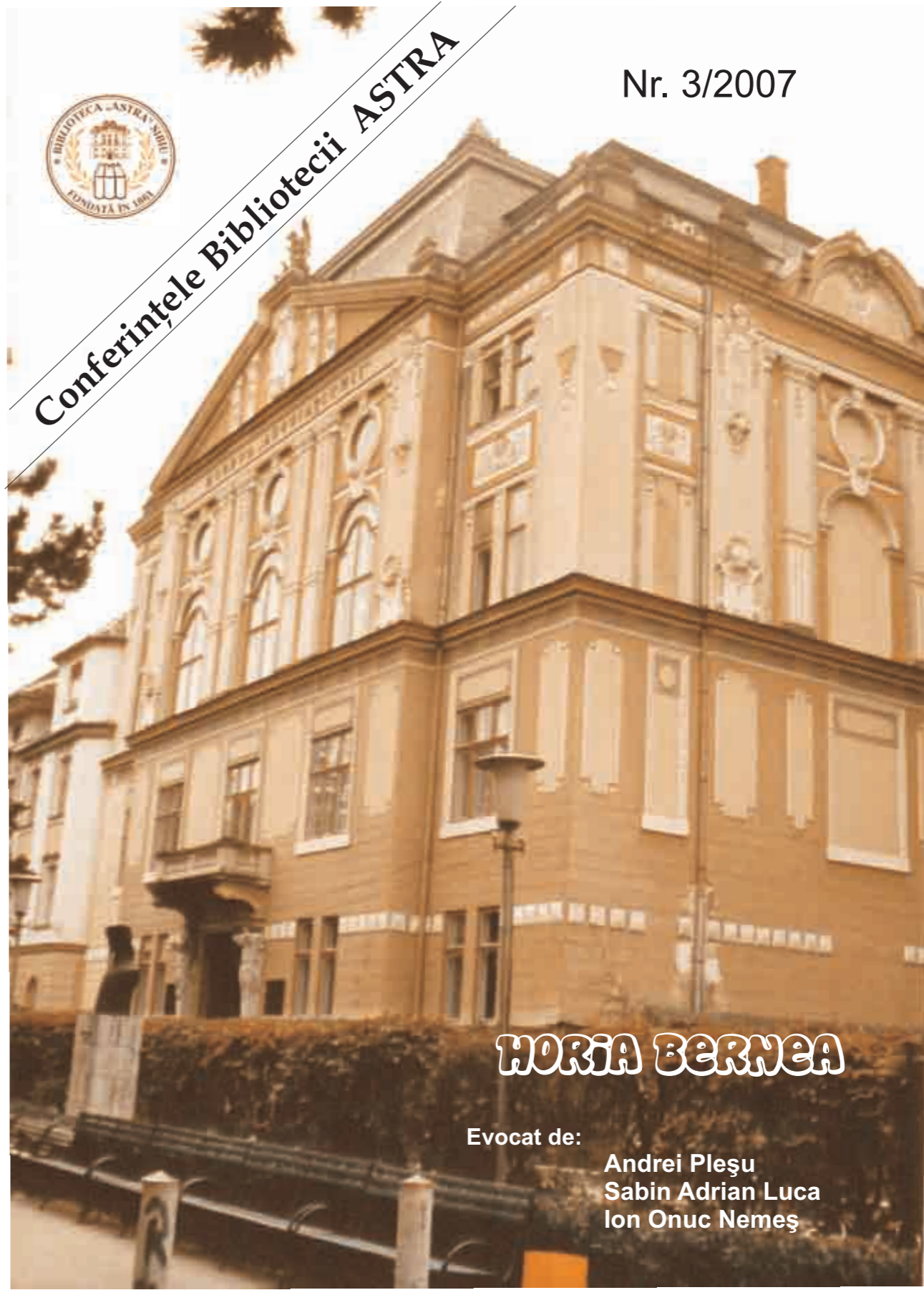

Foto: Daniela Rusu

Conferințele Bibliotecii ASTRA

Nr. 3/2007

HORIA BERNEA

Evocat de:

Andrei Pleșu
Sabin Adrian Luca
Ion Onuc Nemeș

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Conferințele Bibliotecii ASTRA: Horia Bernea

Coordonatorul colecției: **Onuc Nemeș-Vintilă**
Tehnoredactare computerizată: Daniela Rusu
Grafică copertă: Daniela Rusu
Lucrare realizată la tipografia Bibliotecii ASTRA
Tiraj: 30 exemplare

*Versiunea în format electronic a conferinței se află la Biblioteca ASTRA,
Compartimentul Colecții Speciale*

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ ASTRA SIBIU

Str. George Barițiu, nr. 5/7
550178 Sibiu/România

Tel: +40 269 210551
Fax: +40 269 215775
Internet: www.bjastrasibiu.ro
E-mail.: bjastrasibiu@yahoo.com

ISSN: 1843 - 4754

Horia Bernea
(1938 – 2000)

Date bio-bibliografice

Horia Berenea s-a născut la data de 14 septembrie 1938 în București, fiind fiul cunoscutului sociolog și etnolog Ernest Bernea (1905-1990). Între anii 1957 și 1959 Horia Bernea a urmat cursurile Facultății de Matematică și Fizică a Universității București, între anii 1959 și 1962 – Școala Tehnică de Arhitectură și între anii 1962-1965, Institutul Pedagogic (secția Desen).

A debutat public ca pictor în anul 1965, la Cenaclul Tineretului al Uniunii Artiștilor Plastici.

A fost membru al grupului de la Poiana Mărului, membru al grupului „Prolog”, a lucrat în taberele de creație de la Văratec și Tescani, apoi la Paris și în sudul Franței, în Provence.

A avut numeroase expoziții personale sau de grup la *Richard Demarco Gallery* (1970-1971), *College Gallery* al Universității din Birmingham, *Sigi Krauss Gallery* în *Gallery* în Convent Garden (1971), *Compass Gallery* din Glasgow (1971), *Richard Demarco Gallery* (1976), *Generative Art Gallery*, Londra (1976), etc.

In perioada 1998-1999 a realizat la Roma împreună cu teologul, antropologul și diplomatul Teodor Baconsky (pe atunci ambasador al României pe lângă Sf. Scaun), o mărturie ilustrată despre „Roma bizantină”: *Roma caput mundi*. Un ghid subiectiv al Cetății Eterne – adevărată „nouă punere în scenă” a miracolului roman.

Pictorul Horia Bernea a fost membru al Comisiei Monumentelor Istorice și al Grupului de Reflecție pentru Înnoirea Bisericii.

Horia Bernea a trecut la cele veșnice la Paris, în seara zilei de 4 decembrie 2000, după ce suferise o dificilă intervenție chirurgicală pe cord deschis.

Premii:

- Premiul pentru Pictură al U.A.P (1970)
- Premiul „Stahly” la Bienala Tineretului de la Paris (1971)
- Premiul „Ion Andreescu” al Academiei Române (1978)
- Marele Premiu al U.A.P. (1983)
- Premiul al Fundației Culturale Române
- Premiul Grupului pentru Dialog Social (2000)
- Ordinul Național „Pentru Merit” în grad de Mare Cruce acordat de către Președinția României

Până la urmă, pictura lui Bernea impune o anumită parcimonie enunțiativă. Ești înclinat să spui lucruri „neinteresante” de la sine înțelese, la antipodul criticii „profesionale”: de plidă că lucrările lui sunt frumoase, pur și simplu frumoase, că frumusețea lor e plină de autoritatea binelui și a adevărului, că, în toate, se simte grația reunită a creaturii și a Creatorului. Asemenea „simplități” sunt mai apropiate de ceea ce vezi decât orice subtilitate hermeneutică. Cu alte cuvinte, ceea ce vezi iradiază o prestanță a meseriei și a atitudinii, față de care abuzul de finețuri, piruete și „decodări” savante sună indecent. Horia Bernea trimite la originarul emoției și al reflexivității. Nu poți divaga teoretic în jurul lui fără o senzație de cabotinaj. E suficient să înregistrezi, cuviincios, marile repere ale discursului său: pe de o parte evidența lumii, pe de alta misterul ei: „grădinile” și „iconostasul”. Pictura lui Bernea se înscrie, întregă, în acest interval. Ea circumscrie un fel de paradis terestru, în care vocile Occidentului și ale Bizanțului se întrepătrund.

Andrei Pleșu

Horia Bernea la Biblioteca ASTRA prin câteva „întâlniri” esențiale

Găzduirea unei expoziții Horia Bernea în Palatul Asociației ASTRA din Sibiu (Casa Națională) la peste un secol de la inaugurarea acestuia (1905) stă sub semnul unor „întâlniri” încărcate de semnificații.

Mai întâi, expoziția vine la o distanță de un secol de când aici, în CASA NAȚIONALĂ – prima sală de Teatru în limba română din Transilvania – pictorul Octavian Smigelschi își expunea schițele ce aveau să împodobească, transpuse în frescă, Catedrala Mitropolitană, sfințită în anul 1906. Octavian Smigelschi sacraliza spațiul acestei Case Naționale a României într-un moment în care afirmarea identității naționale se cerea imperativ.

„Întâlnirea” de peste un veac vine prin suprapunerea ciclurilor tematice ale lui Horia Bernea, circumscrise sacrului: **Iconostas, Cruce, Altar, Biserică, Clopotniță, Coloană, Prapor, Hrană**, prin care spațiul Casei Naționale este re-sacralizat.

Spiritul lui Horia Bernea se regăsește bine în această Casă Națională, artistul fiind ctitorul MUZEULUI ȚĂRANULUI ROMÂN, adevărată Casă Națională a Țăranului Român, operă de cultură națională, memorie vie a culturii tradiționale românești.

„Întâlnirea” mai vine și din mesajul-idee comun ASTREI și pictorului-ctitor de trăire în intimitatea și în interiorul sacrului.

Și „întâlnirea” se produce și în proximitatea Parcului ASTRA – adevărat Panteon al neamului românesc – vegheat de busturile-efigie ale unor

Horia Bernea 9

vrednici vizionari, ziditori de cultură și viață națională, aceștia devenind în metafora plastică a artistului **Coloane** ce susțin bolți de spirit sau **Prapori** - veghetori ai axului lumii (axis mundi).

O altă „întâlnire” vine din identitatea de viziune a ASTREI cu crezul artistic al lui Horia Bernea în ceea ce privește ideea de curaj, de forță și de atitudine morală, de dăruire, în numele unui ideal: „*Per aspera ad astra*” - Pe căi anevoioase spre stele, ca deviză a ASTREI, și crezul artistic al lui Horia Bernea: „*Fiecare artist trebuie să ia creația sa ca un dar de la Dumnezeu, adică în chip de „povară” și obligație de a o fructifica*”. Și la unul și la celălalt, crezul se regăsește într-o trăire și ardere creatoare, ce are drept combustie aceste câteva „întâlniri” esențiale.

Sunt câteva „întâlniri” pe linia unei continuități ideatice prin care adresăm memoriei artistului și Operei sale: „*Bun venit în Casa Casei Tale – Casa ASTREI*”.

Ion Onuc Nemeș
director, Biblioteca Județeană ASTRA Sibiu

Horia Bernea (1938-2000).
Cultura ca genă

Există oameni prin care cultura se autoregenerează.... Cultura profundă, cea fără de care societatea își pierde sensul, iar națiunea identitatea. Există oameni care poartă în ei blestemul cultural din familie, educație, prin credință.... există oameni care sunt predestinați să poarte povara ducerii mai departe a MESAJULUI.

Așa căred că trebuie definită personalitatea și drama celui care a fost Horia BERNEA, unul dintre oamenii pentru care cultura a însemnat – și înseamnă peste moarte – un simbol peren al civilizației umanității. Umanitate în care se înscrie și civilizația tradițională, profund istorică și creștină a poporului român. De aici și succesul conceptului pe care se bazează Muzeul țăranului român, instituție reprezentativă strălucitoare și transparentă a culturii românești, transcendentă peste timpuri, gloriei, înfrângerii sau promiscuități, atât de apropiate – uneori – omului.

Horia BERNEA a reușit să ne redeschidă apetitul pentru viața culturală normală după o perioadă de înfrângerii, acumulate într-un ritm amețitor de societate. A pornit de la firescul vechii și sănătoasei civilizații populare și a persoanei omniprezente în centrul acesteia, țăranul român. A știut să treacă peste avatarurile unei transmisiuni a acesteia, defectuoase uneori, peste generații, prin revitalizarea înțelegerii culturii tradiționale cu ajutorul creștinătății noastre primare. A căutat să elimine fânul din jurul acului căci

– de multe ori – cultura de calitate este înăbușită într-un limbaj prețios și fad... el a căutat să fie simplu, direct și ȚĂRAN.

În continuarea acestor idei, credeam că expoziția omului de cultură Horia BERNEA este una dintre nestematele acțiunii Sibiu – capitală culturală europeană 2007. Marele artist și om de cultură ne expune în fața Europei care inundă România (a câta oară?). Marea cultură și civilizație autohtonă își cuplează astăzi venele și arterele către CONTINENT. Un consens cultural care își are cea mai bună confirmare într-un citat al dispărutului – din fericire, doar fizic – Horia BERNEA:

Există un pericol în care suntem sincroni cu Occidentul: pierderea identității, uitarea rădăcinilor noastre profund... În fața unei lumi amenințate de descompunere, forțate să renege reperele fundamentale ale existenței sale, artistul, omul de cultură în genere, trebuie să participe la sensul sacrificiului ce a mântuit lumea. El trebuie „să salveze”.

Cât despre MUZEU ... Horia BERNEA este încă puțin înțeles! Societatea s-a mulțumit cu o atitudine admirativă în fața conceptului integrator propus de artist. Sperăm că toți cei care au sprijinit vreme de 10 ani nașterea acestuia, vor avea puterea să-l ducă mai departe. Așa vom putea să privim cu curaj și limpezime spre ceruri, acolo de unde veghează – dintre crucile sale -, marele ARTIST.

Prof. univ.dr. Sabin Adrian LUCA
DIRECTOR GENERAL
Muzeul Național Brukenthal

Anexe

